

**Veiligheidsinformatieblad
volgens 1907/2006/EG, Artikel 31**

datum van de druk: 06.12.2012

Herziening van: 06.12.2012

1 Identificatie van de stof of het mengsel en van de vennootschap/onderneming**· Productidentificatie****· Handelsnaam: Activator Universal Plus liquid****· Relevant geïdentificeerd gebruik van de stof of het mengsel en ontraden gebruik**
Geen verdere relevante informatie verkrijgbaar.**· Toepassing van de stof / van de bereiding** Activator voor tandheelkundig afdrukmetaal**· Details betreffende de verstrekker van het veiligheidsinformatieblad****· Fabrikant/leverancier:**

Heraeus Kulzer GmbH

Grüner Weg 11, D-63450 Hanau

Tel.: 0800 4372522

· inlichtingengevende sector:

Mira Brachtendorf

Tel.: +49 2133 51-8220 / Fax: +49 2133 51-3420

e-mail: mira.brachtendorf@heraeus.com

· Telefoonnummer voor noodgevallen:

Call "Poisoning Emergency Center Berlin": +49 30 30686 790 (24 hours, support in english and german language)

2 Identificatie van de gevaren**· Indeling van de stof of het mengsel****· Indeling overeenkomstig Richtlijn 67/548/EEG of Richtlijn 1999/45/EG**

Xn; Schadelijk

R20-48/22: Schadelijk bij inademing. Schadelijk: gevaar voor ernstige schade aan de gezondheid bij langdurige blootstelling bij opname door de mond.

Xi; Irriterend

R36/37: Irriterend voor de ogen en de ademhalingswegen.

Xi; Sensibiliserend

R43: Kan overgevoeligheid veroorzaken bij contact met de huid.

R10-53: Ontvlambaar. Kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.

· Speciale gevaaromschrijving voor mens en milieu:

Het product moet een markering krijgen op basis van het berekeningsproces van de "Algemene classificatierichtlijn voor bereidingen in de EG", laatste editie.

· Classificatiesysteem:

De Classificatie komt overeen met de actuele EG-lijsten, maar is aangevuld met gegevens uit de vakliteratuur en van de onderneming.

· Etiketteringselementen**· Kentekening volgens EEG-richtlijnen:**

Het produkt is volgens de EG-richtlijnen/GefStoffV (de verordening inzake gevaarlijke stoffen) geclassificeerd en gekenmerkt.

· Kenletter en gevaaromschrijving van het produkt:

Xn Schadelijk

· Gevaaraanduidende componenten voor de etikettering:

dioctyltinoxide (EG No 212-791-1)

tetraethylorthosilicaat (EG No 201-083-8)

tetramethylorthosilicaat (EG No 211-656-4)

(Vervolg op blz. 2)

NL

**Veiligheidsinformatieblad
volgens 1907/2006/EG, Artikel 31**

datum van de druk: 06.12.2012

Herziening van: 06.12.2012

Handelsnaam: Activator Universal Plus liquid

(Vervolg op blz. 1)

· **R-zinnen:**

- 10 Ontvlambaar.
- 20 Schadelijk bij inademing.
- 36/37 Irriterend voor de ogen en de ademhalingswegen.
- 43 Kan overgevoeligheid veroorzaken bij contact met de huid.
- 48/22 Schadelijk: gevaar voor ernstige schade aan de gezondheid bij langdurige blootstelling bij opname door de mond.
- 53 Kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.

· **S-zinnen:**

- 9 Op een goed geventileerde plaats bewaren.
- 23 De damp/de spuitnevel niet inademen.
- 26 Bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen.
- 37 Draag geschikte handschoenen.
- 61 Voorkom lozing in het milieu. Vraag om speciale instructies/veiligheidskaart.

· **Andere gevaren**

· **Resultaten van PBT- en zPzB-beoordeling**

- **PBT:** Niet bruikbaar.
- **zPzB:** Niet bruikbaar.

3 Samenstelling en informatie over de bestanddelen

· **Chemische karakterisering: Mengsels**

· **Beschrijving:** -

· **Gevaarlijke bestanddelen:**

CAS: 78-10-4 EINECS: 201-083-8 Reg.nr.: 01-2119496195-28-0003	tetraethylorthosilicaat Xn R20; Xi R36/37 R10 S 2	25-50%
CAS: 870-08-6 EINECS: 212-791-1	dioctyltinoxide Xn R48/22 R53 S 46	25-50%
CAS: 681-84-5 EINECS: 211-656-4	tetramethylorthosilicaat T+ R26; Xn R22; Xi R41 R10	< 1%

· **aanvullende gegevens:**

De woordelijke inhoud van de opgegeven aanwijzingen inzake de mogelijke gevaren is te vinden in hoofdstuk 16.

4 Eerstehulpmaatregelen

· **Beschrijving van de eerstehulpmaatregelen**

- **Na het inademen:** Frisse lucht toevoeren; bij klachten arts opzoeken

· **na huidcontact:**

Onmiddellijk met water en zeep afwassen en goed naspoelen.
Wanneer de huid geïrriteerd blijft, een dokter opzoeken.

· **Na oogcontact:**

Ogen met open ooglid een aantal minuten onder stromend water afspoelen en aansluitend arts consulteren.

· **Na inslikken:**

Mond spoelen en overvloedig water drinken.
Onmiddellijk een dokter roepen.

(Vervolg op blz. 3)

NL

**Veiligheidsinformatieblad
volgens 1907/2006/EG, Artikel 31**

datum van de druk: 06.12.2012

Herziening van: 06.12.2012

Handelsnaam: Activator Universal Plus liquid

(Vervolg op blz. 2)

- **Informatie voor de arts:**
 - **Belangrijkste acute en uitgestelde symptomen en effecten**
Geen verdere relevante informatie verkrijgbaar.
 - **Vermelding van de vereiste onmiddellijke medische verzorging en speciale behandeling**
Geen verdere relevante informatie verkrijgbaar.

5 Brandbestrijdingsmaatregelen

- **Blusmiddelen**
 - **Geschikte blusmiddelen:**
CO₂, bluspoeder of waterstraal. Grotere brand met waterstraal of met schuim dat tegen alcohol bestand is bestrijden.
 - **blusmiddelen die uit veiligheidsoogpunt niet geschikt zijn:** Krachtige waterstraal.
- **Speciale gevaren die door de stof of het mengsel worden veroorzaakt**
Kan ontplofbaar gas-lucht-mengsel vormen.
Bij verhitting of brand is het ontstaan van vergiftige gassen mogelijk.
- **Advies voor brandweerlieden**
 - **speciale beschermende kleding:** Ademhalingstoestel aantrekken.
- **Verdere gegevens -**

6 Maatregelen bij het accidenteel vrijkomen van de stof of het mengsel

- **Persoonlijke voorzorgsmaatregelen, beschermde uitrusting en noodprocedures**
Beschermende kleding aantrekken. Niet beschermde personen op afstand houden.
- **Milieuvoorzorgsmaatregelen:**
Niet in de riolering/het oppervlaktewater/het grondwater laten terechtkomen.
Niet in de ondergrond/bodem laten terechtkomen.
- **Insluitings- en reinigingsmethoden en -materiaal:**
Met vloeistofbindend materiaal opnemen, bij kleine hoeveelheden celstof
In speciale tanks voor terugwinning of berging verzamelen.
- **Verwijzing naar andere rubrieken**
Informatie inzake berging - zie hoofdstuk 13.
Informatie inzake persoonlijke beschermingsuitrusting - zie hoofdstuk 8.
-

7 Hantering en opslag

- **Handling:**
 - **Voorzorgsmaatregelen voor het veilig hanteren van de stof of het mengsel**
Tanks ondoordringbaar gesloten houden.
Voor goede ventilatie/afzuiging op de arbeidsplaatsen zorgen.
Aërosolvorming vermijden.
Neem de aanvullende instructies in de gebruiksaanwijzing van het product in acht.
 - **Informatie m.b.t. brand- en ontploffingsgevaar:**
Onststekingsbronnen op afstand houden - niet roken.
Maatregelen treffen tegen ontlading van statische elektriciteit.
- **Voorwaarden voor een veilige opslag, met inbegrip van incompatibele producten**
 - **Opslag:**
 - **Eisen ten opzichte van opslagruimte en tanks:** Geen bijzondere eisen.
 - **Informatie m.b.t. gezamenlijke opslag:** Niet noodzakelijk
 - **Verdere inlichtingen over eisen m.b.t. de opslag:**
Droog bewaren.
Tank op een goed geventileerde plaats bewaren.

(Vervolg op blz. 4)

NL

**Veiligheidsinformatieblad
volgens 1907/2006/EG, Artikel 31**

datum van de druk: 06.12.2012

Herziening van: 06.12.2012

Handelsnaam: Activator Universal Plus liquid

· **Specifiek eindgebruik** Geen verdere relevante informatie verkrijgbaar.

(Vervolg op blz. 3)

8 Maatregelen ter beheersing van blootstelling/persoonlijke bescherming

· **Aanvullende gegevens m.b.t. de inrichting van technische installaties:**

Geen aanvullende gegevens. Zie 7.

· **Controleparameters**

· **Bestanddelen met grenswaarden die m.b.t. de arbeidsruimte in acht genomen moeten worden:**

Het produkt bevat geen relevante hoeveelheden van stoffen die met betrekking tot de arbeidsplaatsen qua grenswaarden gecontroleerd moeten worden.

· DNEL's		
78-10-4 tetraethylorthosilicaat		
Dermaal	ge.pop., acu., syst.	8,4 mg/Kg/d (human)
	ge.pop., l.te, syst.	8,4 mg/Kg/d (human)
	worker, acute, syst.	12,1 mg/Kg/d (human)
	worker, l.te., syst.	12,1 mg/Kg/d (human)
Inhalatief	ge.pop., l.te, syst.	25 mg/m ³ (human)
	worker, acute, syst.	85 mg/m ³ (human)
	worker, l.te., syst.	85 mg/m ³ (human)

· PNEC's	
78-10-4 tetraethylorthosilicaat	
freshwater	0,192 mg/l (aqua)
interm. wat. release	10 mg/l (aqua)
marine water	0,0192 mg/l (aqua)
sedim., dw, fre.wat.	0,18 mg/Kg (sediment)
soil,dw	0,05 mg/Kg (soil)

· **Aanvullende gegevens:** Als basis dienden lijsten die bij opstelling geldig waren.

· **Maatregelen ter beheersing van blootstelling**

· **Persoonlijke beschermingsvoorzieningen:**

· **Algemene beschermings- en gezondheidsmaatregelen:**

De gebruikelijke voorzorgsmaatregelen bij de omgang met chemicaliën zijn in acht te nemen.

Verwijderd houden van eet- en drinkwaren en diervoeder.

Verontreinigde kleding onmiddellijk uittrekken.

Vóór de pauze en aan het einde van het werk handen wassen.

Aanraking met de ogen en de huid vermijden.

· **Ademhalingsbescherming:**

Adembescherming bij voldoende ventilatie/afzuiging niet noodzakelijk; bij niet te vermijden sterke stofontwikkeling adembeschermingsapparaat (filter A) gebruiken.

· **Handbescherming:** Niet-doorlatende handschoenen.

· **Handschoenmateriaal**

De keuze van een geschikte handschoen is niet alleen afhankelijk van het materiaal, maar ook van andere kwaliteitskenmerken en verschilt van fabrikant tot fabrikant. Aangezien het product uit meerdere stoffen is samengesteld, is de duurzaamheid van de handschoenmaterialen niet vooraf berekenbaar en moet derhalve vóór het gebruik worden getest.

· **Voor een langdurig contact van maximaal 15 minuten zijn handschoenen uit de volgende materialen geschikt:**

Fluorrubber (Viton)

Natuurrubber (latex)

(Vervolg op blz. 5)

NL

**Veiligheidsinformatieblad
volgens 1907/2006/EG, Artikel 31**

datum van de druk: 06.12.2012

Herziening van: 06.12.2012

Handelsnaam: Activator Universal Plus liquid

(Vervolg op blz. 4)

- **Oogbescherming:** Veiligheidsbril.
- **Lichaamsbescherming:** Draag geschikte beschermende arbeidskleding.

9 Fysische en chemische eigenschappen

· **Informatie over fysische en chemische basiseigenschappen**

· **Algemene gegevens**

· **Voorkomen:**

- **Vorm:** vloeibaar
- **Kleur:** rood
- **Geur:** aromatisch

· **Toestandsverandering**

- **Smeltpunt/smeltbereik:** niet bepaald
- **Kookpunt/kookpuntbereik:** 110 °C

- **Vlampunt:** >48 °C

- **Ontstekingstemperatuur:** 345 °C

- **Zelfontsteking:** Het produkt is niet uit zichzelf ontbrandend.

- **Ontploffingsgevaar:** Het produkt is niet ontploffingsgevaarlijk, maar de vorming van ontploffingsgevaarlijke damp-/luchtmengsels is mogelijk.

- **Stoomdruk bij 20 °C:** 42 hPa

- **Dichtheid bij 20 °C:** 1,06 g/cm³

· **Oplosbaarheid in/mengbaarheid met:**

- **Water:** niet resp. gering mengbaar

- **Overige informatie** Geen verdere relevante informatie verkrijgbaar.

10 Stabiliteit en reactiviteit

· **Reactiviteit**

· **Chemische stabiliteit**

· **Voorwaarden die te vermijden zijn:**

Geen ontleding bij opslag en handling volgens voorschrift.

- **Mogelijke gevaarlijke reacties** Geen gevaarlijke reacties bekend.

- **Te vermijden omstandigheden** Geen verdere relevante informatie verkrijgbaar.

- **Chemisch op elkaar inwerkende materialen:** Geen verdere relevante informatie verkrijgbaar.

- **Gevaarlijke ontledingsproducten:** geen

- **Verdere inlichtingen:** -

11 Toxicologische informatie

· **Informatie over toxicologische effecten**

· **Acute toxiciteit:**

· **Indelingsrelevantie LD/LC50-waarden:**

78-10-4 tetraethylorthosilicaat

Oraal	LD50	6270 mg/kg (rat)
-------	------	------------------

Dermaal	LD50	5878 mg/kg (can)
---------	------	------------------

870-08-6 dioctyltinoxide

Oraal	LD50	>4000 mg/kg (rat)
-------	------	-------------------

(Vervolg op blz. 6)

NL

**Veiligheidsinformatieblad
volgens 1907/2006/EG, Artikel 31**

datum van de druk: 06.12.2012

Herziening van: 06.12.2012

Handelsnaam: Activator Universal Plus liquid

(Vervolg op blz. 5)

681-84-5 tetramethylorthosilicaat

Oraal	LD50	700 mg/kg (rat)
-------	------	-----------------

- **Primaire aandoening:**
 - **op de huid:** Geen prikkelend effect
 - **aan het oog:** Prikkeling
- **Overgevoeligheid:** Kan overgevoeligheid veroorzaken bij contact met de huid.
- **Aanvullende toxicologische informatie:** Schadelijk

12 Ecologische informatie· **Toxiciteit**· **Aquatische toxiciteit:****78-10-4 tetraethylorthosilicaat**

EC50/48h	>844 mg/l (daphnia)
----------	---------------------

870-08-6 dioctyltinoxide

EC50/48h	6,9 mg/l (daphnia)
----------	--------------------

LC50/96h	13 mg/l (fish)
----------	----------------

- **Persistentie en afbreekbaarheid** Geen verdere relevante informatie verkrijgbaar.
- **Gedrag in milieu-compartimenten:**
 - **Bioaccumulatie** Geen verdere relevante informatie verkrijgbaar.
 - **Mobiliteit in de bodem** Geen verdere relevante informatie verkrijgbaar.
- **Verdere ecologische informatie:**
 - **Algemene informatie:**
Waterbezwaarlijkheid (NL) 10: Kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
Niet in het milieu terecht laten komen.
- **Resultaten van PBT- en zPzB-beoordeling**
 - **PBT:** Niet bruikbaar.
 - **zPzB:** Niet bruikbaar.
- **Andere schadelijke effecten** Geen verdere relevante informatie verkrijgbaar.

13 Instructies voor verwijdering· **Afvalverwerkingsmethoden**· **Aanbeveling:**

Kleine hoeveelheden kunnen door middel van andere systeemkomponente(n) uitgehard worden en meegegeven met het huisvuil. Grotere hoeveelheden dienen volgens de voorschriften van chemisch afval behandeld te worden.

· **Europese afvalcatalogus**

18 01 06	chemicaliën die uit gevaarlijke stoffen bestaan of deze bevatten
----------	--

· **Niet gereinigde verpakkingen:**

- **Aanbeveling:** Afvalverwijdering volgens overheidsbepalingen.

14 Informatie met betrekking tot het vervoer· **VN-nummer**· **ADR, IMDG, IATA**

UN1993

· **Juiste ladingnaam overeenkomstig de modelreglementen van de VN**· **ADR**

1993 BRANDBARE VLOEISTOF, N.E.G.,
Bijzondere bepalingen 640 E
(TETRAETHYLSILICAAT,

(Vervolg op blz. 7)

NL

Veiligheidsinformatieblad volgens 1907/2006/EG, Artikel 31

datum van de druk: 06.12.2012

Herziening van: 06.12.2012

Handelsnaam: Activator Universal Plus liquid

(Vervolg op blz. 6)

· · IMDG, IATA	METHYLORTHOSILICAAT) FLAMMABLE LIQUID, N.O.S. (TETRAETHYL SILICATE, METHYL ORTHOSILICATE)
· Transportgevaarenklasse(n) · ADR	
	
· klasse · Etiket	3 (F1) Brandbare vloeistoffen 3
· IMDG, IATA	
	
· Class · Label	3 Flammable liquids. 3
· Verpakkingsgroep: · ADR, IMDG, IATA	III
· Milieugevaaren: · Marine pollutant:	Neen
· Bijzondere voorzorgen voor de gebruiker · Kemler-getal: · EMS-nummer:	Waarschuwing: Brandbare vloeistoffen 30 F-E, S-E
· Vervoer in bulk overeenkomstig bijlage II bij MARPOL 73/78 en de IBC-code	Niet bruikbaar.
· Transport/verdere gegevens:	-
· ADR · Beperkte hoeveelheden (LQ) · Vervoerscategorie · Tunnelbeperkingscode	5L 3 D/E

15 Regelgeving

- **Specifieke veiligheids-, gezondheids- en milieureglementen en -wetgeving voor de stof of het mengsel**
 - **Nationale voorschriften:**
 - **Gevaarklasse v. water:** Waterbezwaarlijkheid (NL) 10: Saneringsinspanning A
- **Chemischeveiligheidsbeoordeling:** Een chemische veiligheidsbeoordeling is niet uitgevoerd.

16 Overige informatie

De gegevens zijn gebaseerd op de huidige stand van onze kennis. Zij bieden echter geen garantie van producteigenschappen en vestigen geen contractuele rechtsbetrekking.

- **Relevante zinnen**
 - R10 Ontvlambaar.
 - R20 Schadelijk bij inademing.

(Vervolg op blz. 8)

Veiligheidsinformatieblad volgens 1907/2006/EG, Artikel 31

datum van de druk: 06.12.2012

Herziening van: 06.12.2012

Handelsnaam: Activator Universal Plus liquid

(Vervolg op blz. 7)

R22 *Schadelijk bij opname door de mond.*

R26 *Zeer giftig bij inademing.*

R36/37 *Irriterend voor de ogen en de ademhalingswegen.*

R41 *Gevaar voor ernstig oogletsel.*

R48/22 *Schadelijk: gevaar voor ernstige schade aan de gezondheid bij langdurige blootstelling bij opname door de mond.*

R53 *Kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.*

· **Blad met gegevens van de afdelings-sector:** Afdeling Arbo en Milieu

· **contact-persoon:**

Dr. Thiele Tel.: (+49) 6181 35-3012

email: ruediger.thiele@heraeus.com

· * **Gegevens die ten opzichte van de voorgaande versie zijn veranderd**

NL